

PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA TURIZMNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI

Respublika ilmiy-amaliy anjumani

MATERIALLARI

5-6 oktabr

Buxoro – 2021

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
IQTISODIYOT VA TURIZM FAKULTETI
TURIZM VA MEHMONXONA XO‘JALIGI KAFEDRASI**

**PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA TURIZMNI
BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLLI
YO‘NALISHLARI**

**Respublika ilmiy-amaliy anjumani
materiallari
2021 yil 5-6 oktabr**

**ПЕРСПЕКТИВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ
УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТУРИЗМА В
ПОСТПАНДЕМИЧЕСКИЙ ПЕРИОД**

**сборник тезисов
Республиканская научно-практическая конференция
5-6 октября 2021 года**

**“Durdona” nashriyoti
Buxoro – 2021**

8. Пилат Т.Л., Лашина Е.Л., Коляскина М.М. с соавт. Эффективность «ЛЕОВИТ GASTRO» при заболеваниях желудочно-кишечного тракта. ж. Ремедиум (консилиум, гастроэнтерология) 2020. N 2 (179). С.20-21
9. С.К.Файзиева. Перспективы развития гастрономического туризма в Узбекистане. Журнал. Вопросы науки и образования 2020№ 12(96) .С13-18 .
- 10.С.К.Файзиева.,Б.С.Исомов,И.Давронов И.О. Важность маркетингового анализа для прогнозирования перспективы ресторанов в Бухаре.
11. Журнал ECONOMIKS № 1 (44 2020 г.С 29-31.
- 12.. С.К.Файзиева .Журнал Вопросы науки и образования Организация питания иностранных туристов 2020 № 5 (89).С15-20.
- 13.Хуррамов О.К, Файзиева С.А, Саидова Ф, Халилов Б.Б, Файзиева С.К Журнал of Critical Reviews Направления совершенствования цифрового туризма и структуры туристической информации в Узбекистане.2020 год.С366-369

MALAYZIYADA TURIZMNING RIVOJLANISHI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Rajabova Mohichehra
“Servis sohasi iqtisodiyoti” kafedrası o'qituvchisi
Niyozova Iroda
“Iqtisodiyot” kafedrası o'qituvchisi

Malayziya – Janubiy-Sharqiy Osiyodagi davlat. Hududini Janubiy Xitoy dengizi ikkiga ajratib turadi; G'arbiy Malayziya (Malayya) Malakka yarim orolning janubda, Sharqiy Malayziya Kalimantal orolining shimoliy qismida joylashgan. Maydoni 332,8 ming km². Aholisi 22,2 mln. kishi. Poytaxti – Kuala-Lumpur shahri Ma'muriy jihatdan 13 shtat va 2 federal hududga bo'linadi.

Malayziya bo'ylab sayr qilish oson, arzon va qiziqarli! Malayziyaning saxiy viza siyosati sayohatchilarga Kuala Lumpur, yomg'ir o'rmonlari (Borneoga tomon safar qilish) va mamlakatning ikkala tomonidagi ko'plab go'zal orollarni kashf qilish uchun ko'p vaqt beradi.

Malayziya bo'ylab sayr qilish Malay, Xitoy, Hindiston va mahalliy xalqlarning birlashmasidan madaniyat namunalarini sinash uchun noyob imkoniyatdir. Kuala-Lumpur - Yaqin Sharq, Janubiy Osiyo va boshqa ko'plab madaniyatlarga ega bo'lgan erituvchi qozondir. Malayziyadagi ko'plab etnik guruhlardan oziq-ovqat, bayram va an'analari mavjud.

Malayziya sayohat qilish juda oson. Yo'llar va sayohat infratuzilmasi juda yaxshi holatda. Malayziya budjetga sayohat qilishi mumkin, garchi turar joy narxlar qo'shni Tailand va Indoneziyada bo'lganlarga qaraganda biroz qimmatroq.

Ilgari "Malayziyaning sayyohlik rivojlanish korporatsiyasi (TDC)" nomi bilan tanilgan Malayziya turizm 1972 yil 10 avgustda tashkil etilgan. Keyinchalik u sobiq Savdo va sanoat vazirligi tasarrufida bo'lgan. Malayziyaning "Tourist Development Corporation" (TDC) 1972 yil 10 avgustda sobiq Savdo va sanoat vazirligi huzuridagi parlament qonuni bilan agentlik sifatida tashkil etilgan. 1987 yil 20 mayda Madaniyat, San'at va Turizm Vazirligi boshlangandan keyin TDK ushbu yangi vazirlikka ko'chirildi; va 1992 yilda Malayziya turizmni targ'ib qilish kengashi to'g'risidagi qonun bilan Malayziya turizmini targ'ib qilish kengashiga (MTPB) aylandi. Xalq orasida Malayziya turizm deb nomlanuvchi, uning asosiy yo'nalishi Malayziyani ichki va xalqaro miqyosda targ'ib qilishga qaratilgan. Malayziyada turizm hozirda 34 ta chet elda va 11 ta marketing vakolatxonasiga ega.

Malayziyada xalqaro turizmni baholash ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	2019 yil	2021 yil
Xalqaro turistik tashriflar (kishi)	26 101 000	8 334 000
Xalqaro sayyohlik safarlari(kishi)	30 761 000	12 994 000
Xalqaro sayyohlik xarajatlari, joriy narxlar (AQSh dollari)	13 685 000 000	5 787 902 900
Xalqaro turizm xarajatlari (umumiy importdan%)	6,5 %	1,4 %
Xalqaro turizm, yo'lovchilar xarajatlari	1 303 000 000	24 366 000

(AQSh dollari)		
Xalqaro turizm, sayohat va xarid xarajatlari (AQSh dollari)	12 382 000 000	292 860 000
Xalqaro turistik daromadlar, joriy narxlar (AQSh dollari)	22 199 000 000	5 105 777 876
Xalqaro turizmdan tushgan daromad (eksportning umumiy hajmidan%)	9,3 %	2,3 %
Xalqaro turizm, yo'lovchilar daromadi (AQSh dollari)	2 377 000 000	150 467 000
Xalqaro turizm, sayohat va xaridlardan tushadigan daromad (AQSh dollari)	19 822 000 000	6 768 000 100
Milliy chegaralar ichida chet ellik sayyohlarning kelishi (soni)	26,101,000	8 334 000
Chiquvchi turizm, yo'lovchilar tashish (AQSh dollari)	2 377 000 000	150 467 000
Turizmning yalpi ichki mahsulotga qo'shgan hissasi (ulush,%)	13,3 %	2,1
Turizmning yalpi ichki mahsulotdagi umumiy hissasi (milliard valyuta birligi) (milliard, mahalliy valyutada)	204,0	85,7
Turizmning yalpi ichki mahsulotga qo'shgan hissasi (milliard AQSh dollari)	48,9	12,9
Ichki sayohat xarajatlari (hozirgi AQSh dollari)	22 199 000 000	876 340 000

Ba'zi hollarda ma'lumotlar chegara statistikasidan (politsiya, immigratsiya va boshqalar) olinadi va kadastr so'rovlari bilan to'ldiriladi. Boshqa hollarda, ma'lumotlar turistlarni joylashtirish agentliklaridan olinadi. Ba'zi mamlakatlar uchun kelayotganlar soni havo yo'li bilan, boshqalari uchun esa mehmonxonada qolish bilan cheklangan. Ba'zi mamlakatlar chet elda yashaydigan vatandoshlarning kelishini ham o'z ichiga oladi, boshqalari esa yo'q. Turli mamlakatlarga kelgan sayyohlar sonini solishtirishda ehtiyot bo'lish kerak.

Kiruvchi turistik ma'lumotlar sayohatchilar soniga emas, balki sayohatlar soniga bog'liq. Shunday qilib, ma'lum bir vaqt ichida bir necha bor sayohat qilgan kishi har safar yangi kelgan deb hisoblanadi.

Xalqaro chiquvchi sayyohlar - bu odamlar o'z mamlakatlaridan pulli sayohatdan boshqa sabablarga ko'ra boshqa mamlakatga ketadiganlar soni. Turistik jo'nab ketish ma'lumotlari sayohatchilar sonini emas, balki ketish sonini ko'rsatadi. Shunday qilib, ma'lum vaqt mobaynida bir necha bor mamlakat tashqarisiga safar qilgan odam har safar hisoblab chiqiladi.

Xalqaro sayohat xarajatlari - bu boshqa mamlakatlardagi xalqaro chiquvchilarning xarajatlari, shu jumladan xalqaro tashish uchun xorijiy tashuvchilarga to'lovlar. Bu xarajatlar chet elga chiqayotgan rezidentlar haqidagi ma'lumotlarni ham, bir kunlik tashrif buyuruvchilar haqidagi ma'lumotlarni ham o'z ichiga olishi mumkin,

Xalqaro sayyohlik tushumlari - bu xalqaro tashrif buyuruvchilarning xarajatlari, shu jumladan xalqaro tashish uchun xorijiy tashuvchilarga to'lovlar. Bu xarajatlar bir kunlik tashrif buyuruvchilarning xarajatlarini o'z ichiga olishi mumkin, agar ularni alohida toifalarga ajratish kerak bo'lmasa. Ba'zi mamlakatlar yo'lovchilarni tashish xarajatlarini o'z ichiga olmaydi.

Turizmdan tushgan xalqaro tushumlarning importdagi ulushi mamlakat va dunyoning qolgan aholisi o'rtasidagi aralash tovarlar, qayta ishlashga yuborilgan tovarlar egalik huquqini o'zgartirishga olib keladigan barcha operatsiyalarni o'z ichiga olgan tovarlar va xizmatlar importiga nisbati sifatida hisoblanadi. va ta'mirlash, pul bo'lmagan oltin va norezidentlardan rezidentlarga xizmatlar.

Yo'lovchilar transporti uchun sayohat xarajatlari-bu dunyoning turli burchaklaridan boshqa mamlakatlarga sayohat qilayotgan sayyohlarning, xalqaro tashish jarayonida norezident tashuvchilar tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar uchun bo'lgan xarajatlari. Bundan tashqari, indikator xorijiy tashuvchilar foydasiga xalqaro yuk tashish uchun to'lovlarni ham o'z ichiga oladi.

Xalqaro sayyohlik xarajatlari - bu boshqa mamlakatlarga tashrif buyuruvchilarning xalqaro xarajatlari. Tovar va xizmatlar turist tomonidan yoki uning nomidan shaxsiy foydalanish yoki sovg'a sifatida foydalanish uchun sotib olinadi, tekin sotib olingan tovarlar xarajatlar toifasiga kirmaydi. Bundan tashqari, ushbu toifaga bir kunlik tashrif buyuruvchilar uchun xarajatlar kiritilishi mumkin, agar bu xarajatlarni alohida tasniflash zarur bo'lmasa.

Turistlarni xalqaro tashish toifasidan chiqarib tashlangan, bu yo'lovchilar yo'llari punktlari xarajatlarida aks etadi.

Xalqaro turizmdan tushadigan daromad - bu chet ellik tashrif buyuruvchilarning xarajatlari, shu jumladan milliy tashuvchilarning xalqaro tashish uchun to'lovlari. Bu daromad belgilangan mamlakatda sotib olingan tovarlar va xizmatlar uchun barcha oldindan to'lovlarni o'z ichiga oladi.

Malayziyada xalqaro kiruvchi turizm ishtirokchilari

Agar ular alohida tasnifga loyiq bo'lmasa, ular mamlakatga bir kunlik tashrif buyurgan sayyohlarning daromadlarini ham o'z ichiga olishi mumkin. Ba'zi mamlakatlarda sayyohlik daromadi transport xizmatlarini ko'rsatishdan olingan daromadni o'z ichiga olmaydi. Ma'lumotlar joriy AQSh dollarida.

Xalqaro turistik tushumlar - bu xalqaro tashrif buyuruvchilarning xarajatlari, shu jumladan milliy tashuvchilarga xalqaro tashish uchun to'lovlar. Bu tushumlar, shuningdek, ma'lum bir mamlakatda olingan tovarlar yoki xizmatlar uchun barcha oldindan to'lovlarni o'z ichiga oladi. Xarajatlarning bu toifasiga kunlik tashrif buyuruvchilarning tushumlari kirishi mumkin, agar bu xarajatlarni alohida tasniflash zarur bo'lmasa. Ba'zi mamlakatlar yo'lovchilar tashish punktlaridan tushumlarni bu toifaga kiritmaydi.

Turizmdan tushgan xalqaro tushumlarning eksportdagi ulushi mamlakat va dunyoning boshqa mamlakatlari rezidentlari o'rtasidagi aralash tovarlar, qayta ishlashga yuborilgan tovarlar egalik huquqini o'zgartirishga olib keladigan barcha operatsiyalarni o'z ichiga olgan tovarlar va xizmatlar eksportiga nisbati sifatida hisoblanadi. Yo'lovchilar uyalariga xalqaro sayyohlik daromadi - bu chet ellik tashrif buyuruvchilarning doimiy tashuvchilar tomonidan xalqaro transportda ko'rsatiladigan barcha xizmatlar uchun sarflanishi. Shuningdek, u mamlakat ichida norezident tashuvchilar tomonidan amalga oshiriladigan yo'lovchi tashishni o'z ichiga oladi. Rezidentlar yashaydigan mamlakat ichida xizmat ko'rsatish joyida istiqomat qiluvchi tashuvchilar tomonidan norezidentlarga ko'rsatiladigan yo'lovchilar xizmatlari ushbu toifadan chiqariladi; bu xarajatlar sayohat punktlari xarajatlariga kiritiladi.

Yo'lovchilar tariflari, shu jumladan paketli sayohatlar tarkibiga kiruvchi xizmatlar bilan bir qatorda, lekin sayohatga kiradigan kruiz to'lovlari bundan mustasno, yo'lovchilar xizmatiga ortiqcha yuk, transport vositalari va boshqa shaxsiy hamrohlik buyumlari kiradi. yo'lovchilar tashuvchilar bortida bo'lishlari mumkin bo'lgan oziq-ovqat, ichimliklar yoki boshqa narsalar uchun xarajatlar.

Xalqaro turizm tushumlari - bu ma'lum bir iqtisodiyotga kelgan xalqaro tashrifchilarning xarajatlari. Tovar va xizmatlar turist tomonidan yoki uning nomidan shaxsiy foydalanish yoki sovg'a sifatida foydalanish uchun sotib olinadi, tekin sotib olingan tovarlar bu xarajatlar toifasiga kirmaydi. Bu

tushumlar belgilangan mamlakatda olingan tovarlar yoki xizmatlar uchun boshqa har qanday oldindan to'lovlarni o'z ichiga olishi kerak.

Kiruvchi turistik ma'lumotlar sayohatchilar soniga emas, balki sayohatlar soniga bog'liq. Shunday qilib, ma'lum bir vaqt ichida bir necha bor sayohat qilgan kishi har safar yangi kelgan deb hisoblanadi.

Nashr qilingan milliy daromad hisoblarida yoki mehnat bozori statistikasida iqtisodiyot bo'ylab sayohat yoki bandlik xarajatlarining ulushi. Kirish eksporti barcha tovarlar va xizmatlar eksporti bilan taqqoslanadi. Ichki turizm xarajatlari YaIMga teng. Davlatning shaxsiy sayohat xarajatlari umumiy davlat xarajatlari bilan taqqoslanadi.

Ichki turizm xarajatlari umumiy ichki iste'mol bilan taqqoslanadi (ya'ni ichki xarajatlar va barcha eksport). Shaxsiy sayohat xarajatlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi yalpi ichki mahsulotga nisbatan. Ish safari xarajatlarining yalpi ichki mahsulotdagi ulushi yalpi ichki mahsulot bilan taqqoslanadi. Turistik kapital qo'yilmalar harajatlari barcha kapital qo'yilmalar bilan taqqoslanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Шадиев А. Х. Факторы, влияющие на развитие экотуризма //Достижения науки и образования. – 2020. – №. 5 (59). – С. 31-32.

2. Таджиева С. У., Ходжаева Д. Х. Основные направления развития промышленного производства региона //Современные тенденции развития науки и производства. – 2016. – С. 377-380.

3. Раджабова М. А. Глава 8. Перспективы развития женского паломнического туризма в Узбекистане //Инновационное развитие науки и образования. – 2021. – С. 100-110.

4. Дилмонов К. Б. Важности интернета в сфере индустрии туризма //Современные тенденции и актуальные вопросы развития туризма и гостиничного бизнеса в России. – 2017. – С. 216-222.

5. Xurramov O. Raqamli marketing strategiyasi va turizm //Центр научных публикаций (buxdu.uz). – 2020. – Т. 1. – №. 1.

6. Xurramov O. Actuality of use of digital technology in tourism //Центр научных публикаций (buxdu.uz). – 2021. – Т. 5. – №. 5.

7. Tulaeva K. U. An ontology concept: database for gastronomic tourism, building xml schema definition and extensible markup language //Economics and Innovative Technologies. – 2021. – Т. 2021. – №. 2. – С. 10.

8. Tokhirov J.R. The effective use of state-private partnership in improving the quality of educational services //Вестник науки и образования. – 2020. – №. 6-2 (84).

9. Saidkulova F. F., Rajabova M. A. Prospective development of women's pilgrimic tourism in Uzbekistan //Scientific reports of Bukhara State University. – 2021. – Т. 5. – №. 2. – С. 265-276.

10. Rasulovich K. A. The role of agro-tourism in the development of socio-economic infrastructure in rural areas //Наука и образование сегодня. – 2021. – №. 3 (62). – С. 13-14.

11. Navruz-zoda B. N., Khurramov O. K. The role of information technologies in digital tourism //International scientific review of the problems of economics, finance and management. – 2020. – С. 22-36.

12. Kayumovich K. O., Gulyamovich D. I., Khudoynazarovich S. A. Information and information technologies in digital tourism //Special issue on financial development perspectives of the life standard in Central Asia april 2020 doi number: 10.5958/2249-877X. 2020.00028. 4. – 2020. – С. 32.

СИСТЕМА ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ Мухидов Х. Региональный центр ХТХQTUMO Бухарской области

Пандемия COVID-19 затронула большинство стран мира и практически все сферы общественной жизни, не стала исключением и система образования. Одним из способов сдерживания коронавирусной инфекции по-прежнему остается социальная изоляция, ее меры потребовали частичного или полного закрытия образовательных учреждений и сопутствующей им инфраструктуры.

В результате более 1,5 млрд учащихся по всему миру (91,3% от общего числа обучающихся) отрезаны от своих школ и университетов. В складывающихся обстоятельствах государственные власти, руководители учреждений образования, преподаватели, а также сами обучающиеся и их родители спешно адаптируются к новым условиям обучения, осваивая различные форматы удаленного взаимодействия. Еще совсем недавно специалисты спорили о том, как и когда цифровые

Хуррамов О. К.	Перспективные направления цифрового туризма в постпандемический период	150
Файзиева С. К. Баратова М. Б.	Особенности питания при коронавирусной инфекции	153
Rajabova M. Niyozova I.	Malayziyada turizmning rivojlanishi va uning o'ziga xos xususiyatlari	156
Мухидов Ҳ.	Система образования в условиях пандемии	159
Khalimova N. J. Aminova N.B.	Hotel staff professional development and sample plan of training program	161
Navruz-zoda L.B. Negmurodova Sh.	Madaniyat va san'at sohasining jamiyatda tutgan o'rni va mazkur sohadagi rahbarlarning menejerlik qobiliyatlarini rivojlantirish	163

“Садриддин Салим Бухорий” МЧЖ босмахонасида чоп этилди.
Ҳажми 168 бет. Формат А4. Адади 20 нусха. Буюртма 316. 2021.

Бухоро шаҳри. М.Иқбол кўчаси, 11.